

Høringsuttalelse Krutåga kraftverk, Bjørkåselva kraftverk og Mølnbekken kraftverk i Hattfjelldal kommune i Nordland fylke.

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen over 20 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. De frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene er med sin demokratiske styreform og åpne medlemsadgang et talerør for de store grupper av allemannsrettighetshavere i norsk utmark.

FNF Nordland har, som følge av det store antall konsesjoner som er til behandling i Nordland, hatt begrenset kapasitet til å følge opp de omsøkte prosjektene. Vi har derimot gått igjennom søknadene og har innspill til de tre prosjektene og fått innspill fra natur- og friluftslivsinteresser i området. Uttalelsen er skrevet i nært samarbeid med naturvernforbundet i Nordland.

Høringsuttalelse Krutåga kraftverk, Bjørkåselva kraftverk og Mølnbekken kraftverk i Hattfjelldal kommune

Sammendrag

FNF Nordland vurderer at en utbygging av Krutåga kraftverk vil komme i stor konflikt med tema friluftsliv, natur og landskap. Særlig er omsøkt alternativ E svært konfliktylft. Området rundt Krutvatnet er et viktig friluftslivsområde og det er få inngrep i Krutågavassdraget. Regulering og inngrep i Krutågavassdraget vil følgelig forringe naturopplevelsen. De naturgitte forholdene gjør at prosjektområde er botanisk rikt og forekomst av verdifulle og prioriterte naturtyper. Naturtypene "Bekkekløft og bergvegg (F09)" og "Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti (E03)", vurdert som regional viktig, er påvist gjennom undersøkelsene. Den samlede belastningen på naturtypene vurderes som stor.

Det er ikke knyttet like mange negative konsekvenser for Mølnhusbekken og Bjørkåselva kraftverk. Mølnhusbekken har overført vann via en overføringstunnel fra Elsvatnet og er sterkt påvirket av den økte vannføringen i forhold til unaturlig høy vannføring og erosjonsskader. Viktige naturverdier *kan* ha gått tapt som følge av dette tidligere inngrepet.

For Bjørkåselva ligger øvre deler av prosjektområdet i et inngrepsfritt område med flere mindre fosser hvor enkelte lokaliteter innehar noe fossesprøypåvirket vegetasjon. Det er påvist gammel granskog og en del små kalkrike bergvegger langs elva (B-verdi). Berggrunnen langs elva er næringsrik og det er påvist kalkkrevende lav- og mosearter. Det er

registrert syv rødlistede kryptogamarter, blant annet to sterkt truet her. Det er spesielt biologiske verdier knyttet til bekkekløften og tilknyttende gammelskog som har verdi for landbasert naturmiljø. En finner også rikmyr oppstrøms planlagt inntaket ved separat utbygging. Prosjektområdet har også verdi som hekkeområde for fossefall.

FNF Nordland henstiller med bakgrunn i den samlede belastningen på flere viktige naturverdier, betydningen for friluftsliv og konflikten med landskap, om at det ikke gis konsesjon til Krutåga kraftverk.

Vi fraråder planene om Bjørkåselva kraftverk på grunn av konflikten med viktige og sjeldne naturverdier, INON og landskap.

Mølnhusbekken kraftverk har vi ikke tatt stilling til om vi er for eller i mot, men hensynet til den samla belastningen på vassdragsnaturen i regionen må vektlegges i konsesjonsspørsmålet.

Nøkkeldata om de omsøkte prosjektene

Krutåga Kraft AS og Hattfjelldal Kraft AS har søkt om konsesjon til å bygge kraftverkene Krutåga, Mølnhusbekken og Bjørkåselva i Hattfjelldal kommune.

Krutåga kraftverk vil etter hovedalternativet produsere om lag 128 GWh per år med regulering av Krutvatn mellom kote 583,5 og 585,5. Etter sekundæralternativet vil Krutåga kraftverk bygges uten regulering av Krutvatn.

Bjørkåselva og Mølnhusbekken er planlagt som små elvekraftverk med en antatt årlig produksjon på ca. 17 og 19. GWh. Mølnhusbekken går rett vest for Bjørkåselva, og har felles utløp med Bjørkåselva.

Krutåga kraft har også søkt om en ny 132 kV kraftledning for tilknytning av kraftverkene til nettet, som er avhengig av alternativ kan berøre Hattfjelldal, Grane og Hemnes kommuner i Nordland.

Det er i dag få inngrep i Krutågavassdraget. Ved utløpet av Krutvatnet tas det ut vann til oppdrettsanlegg for røye. På 60-tallet ble det utført sprengningsarbeid i utløpet av Krutvatnet da det ble gravd og sprengt en kanal ut av vannet. Langs Krutåga går fylkesvei 73. Det er videre hyttebebyggelse ved krutvatnet, ved Krutådal og ved Krutågas utløp i Røssvatnet. Bortsett fra Mølnhusbekken er alle de mindre elvene som inngår i utbyggingsprosjektene lite påvirket av inngrep.

Krutåga kraftverk

Av opprinnelig fem alternativ for Krutåga kraftverk er alternativ E omsøkt primært, mens alternativ B omsøkt sekundært. Alternativ E innebærer en utbygging av Krutåga og elver/bekker på nordsiden av Krutåga. Kraftverket vil utnytte det totale fallet fra Krutvatnet og ned til Røssvatnet, og tar inn tilsig fra Hjeltfjellvassbekken, Bekkenesbekken og Litlelva. Krutvatnet reguleres med 2 meter senkning om vinteren og 0,5 meter om sommeren. Vannet vil føres gjennom en tunnel frem til kraftstasjonen.

Alternativ B innebærer en utnytting av det totale fallet fra kote 564 til kote 400 i en samlet utbygging. Vannet vil føres gjennom en tunnel frem til kraftstasjonen som plasseres i fjell.

Bjørkåselva

Bjørkåselva kraftverk vil utnytte fallet mellom kote 500 og kote 387. Kraftstasjonen blir liggende i dagen på den nordøstre siden av elva ca 100 meter oppstrøms fylkesveien.

Mølnhusbekken

Mølnhusbekken kraftverk vil utnytte fallet mellom Stemtjørna på kote 456 og nedre del av Mølnhusbekken på kote 385. I tillegg til sitt opprinnelige nedbørsfelt, får vassdraget tilført vann via en tunnel fra Elsvatnet. Kraftstasjonen blir liggende på vestsiden av elva.

Naturmiljø

De negative påvirkningene på naturmiljø vil i hovedsak være regulering av Krutvatnet, endring i vannføring i elver og bekker og fysiske inngrep. Det er ikke knyttet like mange negative konsekvenser for Mølnhusbekken og Bjørkåselva kraftverk. Mølnhusbekken har overført vann via en overføringstunnel fra Elsvatnet og er sterkt påvirket av den økte vannføringen i forhold til unaturlig høy vannføring og erosjonsskader. Men viktige og truede naturverdier kan likevel ha gått tapt som følge av overføringen.

For Bjørkåselva ligger øvre deler av prosjektområdet i et inngrepsfritt område med flere mindre fosser hvor enkelte lokaliteter innehar noe fossesprøytpåvirket vegetasjon. Dette er likevel så begrenset i omfang av det ikke kan karakteriseres som noen prioritert naturtype. Det er påvist gammel granskog og en del små kalkrike bergvegger langs elva (B-verdi). Berggrunnen langs elva er næringsrik og det er i den sammenheng påvist kalkkrevende lav- og mosearter. Av rødlistede arter ble Gubbeskjegg (NT) påvist. Det er spesielt biologiske verdier knyttet til bekkekløften og tilknyttende gammelskog som har verdi for landbasert naturmiljø i prosjektområdet. Det er registrert syv rødlistede kryptogamarter, blant annet to sterkt truet her. En finner også rikmyr oppstrøms planlagt inntaket ved separat utbygging.

Fisk og bunndyrfauna

Det ble gjennomført bunndyrsundersøkelser i alle elver og bekker i prosjektområdet og vanlige arter ble påvist, men disse er igjen viktige for fisk. Mengden bunndyr i Krutvatnet er normalt eller litt lavt sammenlignet med andre innsjøer i regionen. I Krutvatnet er det bestander av ørret og røye.

Regulering av Krutvatnet (alt. e) vil ha mest negativ konsekvens på fisk og bunndyrfauna gjennom reduksjon i produksjon av bunndyr og dårligere gyte- og oppvekstforhold i nedre Krutåga. For Bjørkhuselva og Mølnhusbekken vurderes konsekvensene å bli henholdsvis liten negativ og liten positiv.

Naturtyper og artsmangfold

De naturgitte forholdene gjør at prosjektområde er botanisk rikt med et høyt antall karplanter og forekomst av verdifulle og prioriterte naturtyper på flere steder. Naturtypene har en nøkkelfunksjon for trua arter.

I prosjektområdet er det registrert fire lokaliteter med den prioriterte naturtypen "Bekkekløft og bergvegg", der tre av disse regnes som regionalt viktig. Det er også registrert én lokalitet av den prioriterte naturtypen "Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti" i Krutåga, verdisatt til regional viktig. Naturtypen står oppført på rødlisten over naturtyper som sterkt truet, der oppdyrking, kanalisering, vannstandsendringer og forurensing er de største trusselfaktorene. På landsbasis er det registrert omtrent 500 lokaliteter, der 15 av disse ligger i Nordland. Seks ligger i den samme regionen som Krutåga, der alle er verdisatt til regionalt viktig. FNF Nordland mener det ikke må tillates inngrep som vil forringe eller redusere verdien til naturtypen og den økologiske funksjonen til naturtypen. FNF Nordland mener at nye inngrep vil øke den samlede belastningen på naturtypene dersom de skulle realiseres, og at

søknadene ikke burde behandles før det er foretatt undersøkelser og utredninger av den samla belastningen på naturtypene og andre truede og viktige naturverdier i området. En beslutning skal dessuten bygge på nødvendig kunnskap om utbredelse og tilstand til naturtypene slik at deres nøkkelrolle og funksjon opprettholdes, jfr. Nml. 8 (kunnskapsgrunnlaget)

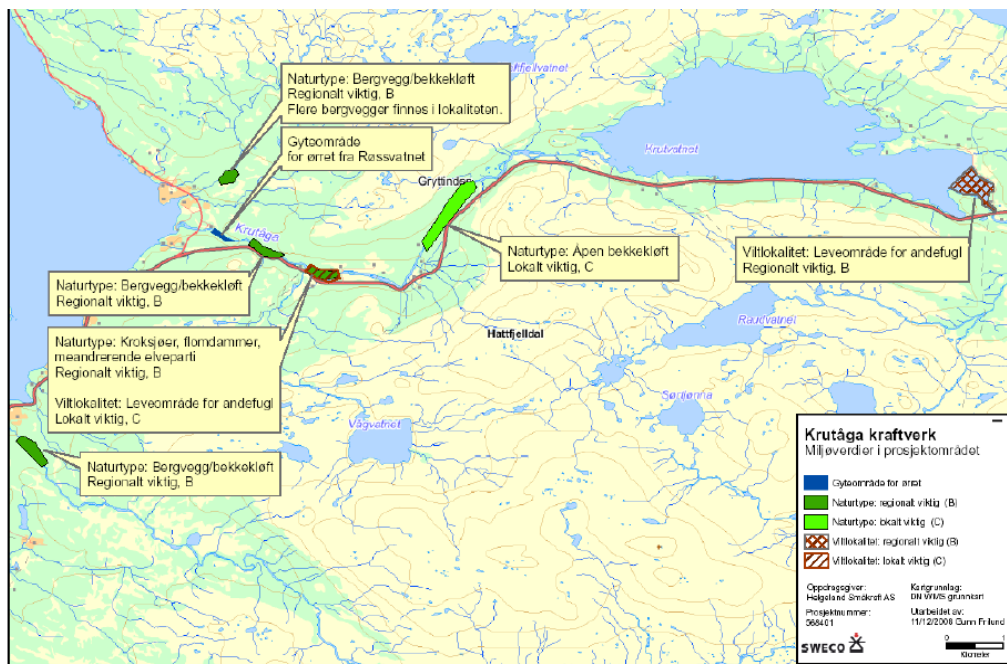
Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

I nedre del av Bjørkåselva er det funnet syv rødlistede kryptogamer lav, hvor to av disse er sterkt truet. Det ble også funnet flere arter som er spesielt kalkkrevende og arter som er sjeldne i denne delen av landet. FNF Nordland mener de påviste artene gir en tydelig indikasjon på det rike artsmangfoldet og naturverdiene i vassdraget.

Fugl og pattedyr

I Krutvatnet har flere vanntilknyttede fuglearter tilhold, bl.a. storlom, svartand og sjøorre, brushane og flere rovfugler. Fossekall er vanlig forekommende i de fleste delområder i prosjektområdet. Dette tilsier at område innehar kvaliteter og tilpasningen som gir opphav til et rikt mangfold av fuglearter, deriblant truede arter.

Pattedyrfaunen i undersøkelsene vurdert til å være ordinær.



Viktige områder for naturmiljø i prosjektområdet.

Landskap

Det er flere landskapsverdier i prosjektområdet og store deler bærer preg av å være inngrepsfritt. FNF Nordland vurderer at de omsøkte tiltakene vil forårsake store naturinngrep og øke den samlede belastningen for landskapskvalitetene i området.

I konsekvensutredningen for landskap er det gjort beskrivelser og vurderinger av de ulike delområdene:

"I delområde 1 senkes Krutvatnet 2 m i vinterhalvåret, noe som ikke vurderes til å ha store visuelle konsekvenser for landskapet. Vanligvis er vatnet is- og snødekt, og en vil ikke kunne oppfatte reguleringssonen langs strandkanten.

Delområde 2, Øvre Krutåga, er allerede berørt av inngrep knyttet til oppdrettsanlegget ved inntaket for alternativ E. Etablering av dam, inntak og utspredning av dypere elveløp ned mot dammen vil likevel bidra til at området får et mer teknisk preg. Vannspeilet vil heves noe oppstrøms dammen og en vil oppleve en tydelig endring i landskapsbildet. Inntaket for alternativ B ligger godt nede i terrenget og er ikke synlig annet enn helt lokalt. Området framstår i dag som et naturområde. Inntaket vil derfor endre opplevelsen av området helt lokalt. Inngrepet vil ha liten påvirkning på det helhetlige landskapsbildet.

Ved alternativ E skal det bygges inntak i Hjeltfjellvassbekken. Inntaket skal ligge nedenfor de to synlige fallene i Hjeltfjellvassbekken, skjult bak en knaus. Konstruksjonen vil ikke ha betydning for det helhetlige landskapsbildet. Helt lokalt inntil inngrepet vil landskapet få et teknisk preg med en tydelig betongkonstruksjon. Ved alternativ E vil tverrslagstunnel og massedeponi bli lagt i et relativt åpent myrområde, og vil mest sannsynlig bli synlig fra Krutfjellvegen. En ny vei inn til dette området vil bryte med det relativt urørte myr- og elvelandskapet, og endre opplevelsen av landskapet lokalt.

Redusert vannføring vil være mest synlig i de øvre delene av delområde 2. Krutåga forsvinner ned i dype juv i nederste del av landskapsområdet og har ikke stor påvirkning på landskapsbildet annet enn helt lokalt. Fossen øverst i Krutådal vil få et noe endret uttrykk som kan redusere opplevelsesverdien av elva.

I delområde 3, Krutådal, er det den reduserte vannføringen i Krutåga som i størst grad vil påvirke landskapet. Dette partiet av elva er godt synlig fra både veien og bebyggelsen, og endringer i vannføringen her vil bli tydelige. Elva er bred og renner relativt rolig gjennom dette landskapsområdet. Elva får mindre variasjon i vannføring og holdes på et relativt stabilt, lavt nivå gjennom året.

I delområde 4, Nedre Krutåga, vil de tekniske inngrepene for alternativ B omfatte kraftstasjon (i fjell), atkomsttunnel, avløpskanal, massedeponi og vei opp til kraftstasjonen. Alternativ E vil bare innebære redusert vannføring, og ingen tekniske inngrep i dette delområdet. Massedeponiet vil bli liggende i et myrområde som ligger godt skjult fra bebyggelse og ferdselsveger. Vegetasjonstypen er likevel sårbar og et massedeponi vil endre landskapets karakter betydelig i nærområdet til deponiet.

Krutåga går dypt nedskåret i terrenget store deler av strekningen. De fleste vil ikke oppleve de partiene der elva er mest dramatisk og den har liten innvirkning på det helhetlige landskapsbildet i dette området. Nederst mot utløpet blir elva igjen synlig og vegen mot Varntresk krysser elva. For alternativ B vil Krutåga ha fått tilbake vannet i dette partiet og landskapsopplevelsen vil være den samme som i dagens situasjon. For alternativene E vil opplevelsesverdien til Krutåga være redusert i dette partiet.

Delområde 6, Litlelva og Bekkenesbekken, blir bare berørt av alternativ E. Inntakene er tenkt plassert relativt langt fra eksisterende tekniske inngrep, og vil bli et fremmedelement i landskapsbildet.

Delområde 7, Seljerem, blir også bare påvirket av alternativ E. Massedeponiet kan i noen år etter anleggsperioden virke som et fremmedelement lokalt, men vil gradvis smelte sammen med landskapet.

I delområde 9, Bjørkåselva, vil kraftstasjonen bli plassert i dagen ved Bjørkåselva og skjules delvis av vegetasjon. Inntaket plasseres like før fallet ned mot Elvjuvet. Dammen vil føre til at et myrområde oppstrøms dammen blir demt ned. Fjernvirkningen vil være minimal, men lokalt vil inntakskonstruksjonen endre landskapets karakter og føre til en betydelig reduksjon av opplevelsesverdien i området. Vannveien vil gå som nedgravd rør. Dette vil bety relativt store inngrep i terrenget i området. Landskapskarakteren i området vil endres betraktelig i årene etter utbygging og opplevelsesverdien vil reduseres. Tiltakets dimensjon vil stå i et lite harmonisk forhold til omgivelsene. Reduksjon i vannføring vil føre til at landskapet rundt nedre deler av Bjørkåselva mister intensitet og opplevelsesverdi.

Delområde 10, Mølhusbekken, er betydelig berørt av inngrep i dag. Kraftstasjonen i dagen vil bli godt synlig fra FV 73 ved utløpet av Mølhusbekken og Bjørkåselva.”

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

De tekniske planene for utbyggingene vil, avhengig av alternativ, komme i direkte berøring med områdene som er registrerte til å ligge i INON-sone 1 og 2. Dette påvirker også områdene som ligger lenger unna. Tiltaket vil dermed også føre til bortfall av INON-områder i villmarkpreget sone. Alternativ E for Krutåga vil føre til bortfall av store områder med inngrepsfri natur. FNF Nordland mener det må tas hensyn til at store INON-områder er borte som følge av tidligere kraftutbygginger.

Oversikt over endringer av status for inngrepsfri natur (INON) som følge av alternativene.

| Endret inngrepsfri sone (km ²) | Alt. B | Alt. E | Bjørkåselva | Mølnhusbekken |
|--|-------------|-------------|-------------|---------------|
| Bortfall villmark til sone 1 | 0,08 | 12,3 | - | - |
| Bortfall villmark til sone 2 | - | 0,1 | - | - |
| Bortfall villmark til inngrepsnært | - | - | - | - |
| Bortfall sone 1 til sone 2 | 0,45 | 18,9 | - | - |
| Bortfall sone 1 til inngrepsnært | - | 0,3 | - | - |
| Bortfall sone 2 til inngrepsnært | 0,4 | 18,7 | 0,5 | - |
| Totalt (km²) | 0,93 | 50,6 | 0,5 | 0 |

Friluftsliv

Kunnskap om friluftsliv i fylket har vært lite kartlagt og Nordland fylkeskommune startet senhøsten 2011 opp et kartleggingsprosjekt av friluftsliv i Nordland med målsetningen om at alle kommuner i Nordland får kartlagt og satt verdi på sine friluftslivsområder. Det har også vært liten kartlegging og verdisetting av landskap og fossefall som viktige landskapselementer. I forbindelse med utarbeidelsen av fylkesdelplan for vindkraft og små vannkraftverk ble det gjennomført kartlegginger av landskapsverdier. I fylkesdelplan for små vannkraftverk pekes det på viktigheten av å ta landskapsestetiske hensyn og at det alltid stilles krav om tiltak for å ivareta landskapsopplevelsen. Landskapselementer som har stor verdi for stedsindentitet, friluftsliv og reiseliv er mest verdifull.

I prosjektområdet er det flere områder som er viktig for friluftsliv og Krutvatnet og Krutåga i tillegg til noen merkede turstier peker seg ut som de mest verdifulle friluftsområdene. Her er det aktivitet til alle årstider av både lokale brukere og tilreisende. Jeger- og fiskeforeningen har også bygd en hytte ved Krutvatnet. Gjennom Polarsirkelen friluftsråds kartlegging og verdisetting av friluftsliv i Hattfjelldal gis bl.a. Krutvatnet verdi A (<http://www.friluftsrad.no/polarsirkelen/file=2820>), mye på grunn av tilgjengeligheten og mange turstier. I utredningen er derimot området gitt middels verdi. I områder med stor verdi for friluftsliv så mener FNF Nordland det må utøves varsomhet ved å tillate inngrep som vil redusere friluftslivsverdiene, dvs. ulike arealbeslag, opplevelseskvaliteter, fossefall, støy, motorisert ferdsel med mer.

I delområde 2, Øvre Krutåga, kommer det frem i utredningen at det er lite brukt område og lite tilgjengelig. Det går imidlertid en merket tursti opp til Hjeltfjellvatnet og en annen til Gryttind. Dette er gjort mulig ved at det er bygd en hengebro over Krutåga. Krutåga benyttes en del til fritidsfiske, noe også Bjørkåselva benyttes til. Konfliktene er i stor grad knyttet til forstyrrelser i forbindelse med bygging av inntak. Dette gjelder for alle alternativ, selv om plasseringen av inntaket varierer noe mellom alternativene.

I delområde 3, Krutådal, er det den redusert vannføringen i begge alternativ som vil gi størst påvirkning på friluftslivet. I tillegg vil inntaksdammen som ligger mellom Krutådal og Krutvatnet forårsake en redusert nedvandring av større ørret fra Krutvatnet. Dette gir samlet sett et dårligere fisketilbud i Krutådal. I begge alternativ vil vannføringen i fossen øverst i Krutådal påvirke landskapsopplevelsen negativt.

I delområde 4, Nedre Krutåga, vil plassering av tunnelmasser i alternativ B, gi negativ påvirkning på landskapsopplevelsen. Avløpet fra kraftstasjonen som skal komme inn i Krutåga rett nedstrøms den største fossen i dette delområdet vil også påvirke naturopplevelsen i negativ retning. Begge alternativ vil medføre redusert vannføring i fossene mellom Krutådal og kraftverksutløpet. For alternativ E vil det bli redusert vannføring helt ned til Røssvatnet, men det vil ikke bli noen tekniske inngrep i dette delområdet ved valg av alternativ E.

Delområde 6, Litlelva og Bekkenesbekken, blir bare berørt av alternativ E. Redusert vannføring samt bygging av inntak vil påvirke naturopplevelsen for de som driver friluftsliv i dette området.

Delområde 7, Seljerem, blir bare berørt av alternativ E, der veien, adkomsttunnel og massedeponi vil virke skjemmende på landskapet, og dermed påvirke friluftslivopplevelsen. Spesielt massedeponiet vil være svært negativt for brukere av området.

I delområde 9, vil en utbygging av Bjørkåselva innebære tekniske inngrep i form av etablering av inntaksdam, nedgraving av tilførselsrør, bygging av kraftstasjon og redusert vannføring i elva i prosjektområdet. Tiltaket vil føre til en viss forringelse av landskapet og naturopplevelsen for de som måtte bevege seg langs elva eller vannveien, men dette snakk om svært få personer.

Delområde 10. En utbygging av Mølnhusbekken vil ha lite negativt omfang for friluftslivet.

Samlet belastning

Det store presset på vassdragsnaturen som følge av en storstilt småkraftutbygging og vindkraftkonsesjoner bare øker også i områder med stort kraftoverskudd. Tap av naturmangfold, inngrepsfri natur, viktige opplevelseskvaliteter og landemerker fortsetter i et tempo vi ikke har sett siden de store kraftutbyggingers tid for 50 – 60 år siden.

I høringsdokumentet er det i et eget kapittel gjort vurderinger av samla belastning, som langt på vei konkluderer med en økt toleranse for nye vassdragsinngrep i regionen som følge av at det er flere verneområder og vernede vassdrag i regionen og at vernet ivaretar de lokale, regionale og nasjonale naturverdiene.

”Regionen innehar også flere verneområder som, avhengig av vernestatus og verneforskrift, er skånet mot en rekke inngrep som blant annet kraftutbygging. I nær tilknytning til Krutåga er det blant annet tre naturreservat i nabovassdraget i nord. Dette er Varnvassdalen, Favnvassdalen og Storslettmyra naturreservat som gjennom verneforskriften er skånet mot en rekke type inngrep. Dette bidrar også til å sikre referanseverdier i regionen.

Krutåga-, Mølhusbekken- og Bjørkåselva kraftverk er lokalisert i en region med store interesser innenfor både biologisk mangfold, landskap, friluftsliv, reindrift og kulturminner. Samtidig er det flere vassdrag i regionen som inngår i vernede vassdrag, og det finnes en rekke vernede områder her. En er dermed langt på vei å allerede ha sikret de regionale verdiene til disse temaene i regionen. Med tanke på samlet belastning medfører dette økt toleranse for inngrep i de ikke-vernede vassdrag i regionen.”

Vern og verneområder i regionen brukes her som argument for å dempe konfliktnivået ved nye vassdragsinngrep og øke toleransen for utbygging i ikke-vernede områder. Dette er argumenter som har lite med tema samla belastning å gjøre slik Nml. er å forstå. Vurdering av samla belastning må så langt det er rimelig bygge på eksisterende kunnskap av alle tidligere utbygginger og fremtidige utbygginger og hvilke konsekvenser dette har hatt for natur- og landskapsverdier. FNF Nordland kan ikke se at det foreligger kunnskap og utredninger om tema samla belastning, og hvor mye av vassdragsnaturen, herunder prioriterte og utvalgte naturtyper, rødlistede arter, eller områder med store landskapsverdier, naturtyper og økosystemer (nml. § 4 og 5) som er gått tapt eller blitt marginalisert som følge av tidligere naturinngrep i regionen. Dersom det er knyttet usikkerhet til kunnskapsgrunnlaget må prosjektet avvente til det foreligger bedre kunnskap eller så skal *føre-var-prinsippet* legges til grunn.

Vi legger også ved, som del av vår uttalelse, en kronikk førsteamanuensis Jostein Lorås fra Høgskolen i Nesna har publisert i tilknytning til forskningsdagene 2013 om ”Hva hente med Røsvatnet?” FNF slutter seg til innholdet og de påpekinger Lorås gjør om at store natur-, landskaps- og kulturverdier er gått tapt uten kartlegging og registrering. Dette må legges inn som en usikkerhet, når man nå vurderer belastningen av nye inngrep i de samme økosystem. Bestemmelsene i naturmangfoldloven om sumvirkninger og samlet belastning (§ 10) er speilvendt og slik å forstå at når naturverdier er forringet som følge av inngrep skal en være særlig varsom med nye inngrep som forringer restverdiene ytterligere.

FNF Nordland forventer en saksbehandlingsprosess og et vedtak som på en god måte beskriver den samla belastningen på natur, landskap, friluftsliv og reindrift.

Konklusjon

Krutåga kraftverk, Bjørkåselva kraftverk og Mølhusbekken kraftverk planlegges i et område og region med omfattende vannkraftutbygginger. FNF Nordland mener at det ikke er akseptabelt med en videre utbygging av vassdrag med de naturverdier og kvaliteter som er påvist i og ved elva, uten å ha gjort utredninger på samla belastning.

Det er også grunn til nok en gang å minne om at disse planlagte kraftutbyggingene vi skje i en region med stort kraftoverskudd som vil øke ytterligere som følge av alle rede innvilgelse subsidierte konsesjoner gjennom elsertifikatordningen.

Det er flere verdifulle naturtyper og rødlistearter i prosjektområdet. Bl.a. de prioriterte naturtypene ”Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti” og ”Bekkekløft og bergvegg”. Den samlede belastningen på naturtypene vurderes som stor.

FNF Nordland vurderer at en utbygging av Krutåga, og særlig omsøkte alternativ E, som høyst konfliktfylt. Området rundt Krutvatnet er et viktig friluftslivsområde og det er få inngrep i Krutågavassdraget og inngrep her vil følgelig forringe naturopplevelsen i et omfang som er uakseptabelt.

FNF Nordland henstiller med bakgrunn i den samlede belastningen på flere viktige naturverdier, betydningen for friluftsliv og konflikten med landskap, om at det ikke gis konsesjon til Krutåga kraftverk.

Vi fraråder planene om Bjørkåselva kraftverk på grunn av konflikten med viktige og sjeldne naturverdier, INON og landskap.

Mølnhusbekken kraftverk har vi ikke tatt stilling til om vi er for eller i mot, men hensynet til den samla belastningen på vassdragsnaturen i regionen må vektlegges i konsesjonsspørsmålet.

For FNF Nordland

Erling Solvang
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Daglig leder

Kopi (per e-post) til:

Hattfjelldal kommune

Nordland fylkeskommune

Fylkesmannen i Nordland v/ Miljøvernadv.

Reindriftsforvaltningen i Nordland

Sametinget

Friluftslivets Fellesforbund